

Rendiarstina Soomes

Olli Meritoja – Soome Arstide Liidu esimees

Soomes on võimalik arstina töötada kahel viisil. Tavaliselt sõlmib arst töölepingu kohaliku omavalitsusega, kes haldab tervishoiuasutusi, või otse haiglaga. Viimastel aastatel – 21. sajandil – on järjest enam aktiveerunud renditööjõudu vahendavad firmad, kellega arstid sõlmivad töölepingu ja kes omakorda on lepingulistest suhetes raviasutusega. Algul vahendasid firmad arste nädalalõpuvalveteks ja muudeks lühiajalisteks asendusteks. Nende tegevus keskendus tervisekeskustele, kuid firmad teevad järjest pikaajalisemaid lepinguid ja vahendavad arstide tööjõudu suurematele raviasutuste kompleksidele. Loomulik laienemissuund on ka haigla.

Paljud ilmselt usuvad renditööjõudu vahendavate firmade tulevikku. Kui üks selle ala suurimatest firmadest hiljuti müüki läks, oli ostjaks kindlustusfirmasid haldav investorite rühm, kuhu kuulus omanikuna teiste hulgas ka omavalitsuste töötajate pensionikindlustuse eest vastutatav kohaliku omavalitsuse pensionikindlustus.

Mida on neil firmadel pakkuda sellist, mida kohalik omavalitsus ei paku? Tavaliselt vastatakse sellele küsimusele, et palgatase olevat sellise töölepingu korral tunduvalt kõrgem. See on siiski üksnes poolik tõde ja rendiarsti palgatase on tavaliselt lähedane kohaliku omavalitsusega sõlmitud lepingus kokkulepitud palgale. Erandeid muidugi ikka veel on.

Renditööjõudu vahendava firma kaudu tegutsemine annab arstile rohkem vabadust. Tööaega saab ise reguleerida nii tööpäeva pikkuse kui ka nädalas tehtava tööpäevade arvu osas. Lühiajaliseks töötamiseks tundub see sobivat eelkõige noortele arstidele. Kui arst soovib teha vaid ambulatoorset tööd, siis arvatavasti meeldib talle just selline töötamise viis.

Arsti elukutse on üsna rahvusvaheline. Kõrgtasemelise hariduse saanud Soome arstid töötavad maailma eri paigus. Eriti lihtne peaks arstide liikumine riigist riiki olema Euroopa Liidu sisesealt.

Eksaminõuete harmoneerimise ja kraadide vastastikuse tunnustamise kaudu võib keeli valdav arst oma praktika jooksul töötada paljudes eri riikides.

Keeleoskus on muidugi oluline arstide liikumist piirav takistus. On loomulik, et keeleoskuse seisukohalt on Eesti arstidel kõige lihtsam töötada Soomes.

Kindlasti mõjutavad arstide teises riigis töötamist ka kultuurierinevused. Probleemiks teises riigis arstina töötamisel on ka euroliidu liikmesmaade erinevad sotsiaalkindlustussüsteemid. Igal maal on terviselikel põhjustel määratavad soodustused ja muud hüved erinevad.

Eestist Soome tulev arst võib sõlmida töösuhte otse Soome kohaliku omavalitsusega või haiglaga või tulla tööjõurendifirma poolt vahendatuna. Kui arst sõlmib töösuhte omavalitsusega, kohaldatakse tema suhtes kohaliku omavalitsuse arstile töölepinguga kehtestatud tingimused. Mainitud leping määrab ära arstidele kehtestatud miinimumtingimused tervisekeskuses või haiglas töötamiseks. Arstide liidul on ulatuslik ametlike esindajate võrgustik, et kontrollida, kas tööandjad ka tegelikkuses järgivad töölepinguga kehtestatud tingimusi.

Tööjõudu vahendava firma kaudu Soome tulles ei ole alati selge, kui suure palga eest arst töötama hakkab. Teada on küll see, kui palju omavalitsus või haigla tööjõudu vahendavale firmale maksab, kuid alati ei ole teada, kui suur osa sellest makstakse arstile tema töö eest. Seda mõjutavad loomulikult ka riikide erinevad tulumaksusüsteemid ja muud riigis kehtivad kohustuslikud maksud. Välismaalt renditöötajana Soome tulev arst peaks teadma, millistel tingimustel soomlastest rendiarstid töötavad.

Soome Arstide Liidu üks olulisemaid ülesandeid on liikmete professionaalsete ja majanduslike huvide kaitsmine. Eelõeldu hõlmab ka selle jälgimist, et arstide palku ei vähendataks töötamisel tööjõurendi kaudu. Kui see ilmneb, sekkume kõikide meie käsutuses olevate vahenditega.